

**การเรียกผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐ
ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐**

การเรียกเก็บผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐ
ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

กรณีอาชญาบัตรพิเศษ

กรณีประทานบัตร

กรณีอาชญาบัตรพิเศษ

พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๔๖ วรรคสาม

ผู้ยื่นคำขออาชญาบัตรพิเศษต้องเสนอข้อมูลพยานสำหรับการสำรวจโดยระบุจำนวนเงินที่จะใช้จ่ายเพื่อการสำรวจในแต่ละปีตลอดอายุของอาชญาบัตรพิเศษ และต้องเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ให้ผลประโยชน์พิเศษดังกล่าวมีผลผูกพันผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต่อไป เมื่อผู้ถืออาชญาบัตรนั้นได้รับประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองในเขตพื้นที่ที่ตนได้รับอาชญาบัตรพิเศษนั้น

กรณีประทานบัตร

พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560

มาตรา 54 วรรคสอง

ผู้ยื่นคำขอประทานบัตรต้องส่งเอกสารหรือหลักฐานดังต่อไปนี้พร้อมคำขอ
(3) ข้อเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด

กรณีอาชญาบัตรพิเศษ

กรณีประธานบัตร

ผู้ยื่นคำขอต้องเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐ ดังนี้

๑. เงินตอบแทนแก่รัฐเพื่อตอบแทนการออกอาชญาบัตรพิเศษ
ในอัตราแปลงละหนึ่งแสนบาท
๒. เงินตอบแทนแก่รัฐตามจำนวนพื้นที่
ในอัตราไร่ละยี่สิบบาท

ข้อ ๓ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์
การเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐกรณีการขออาชญาบัตรพิเศษ
การขอประธานบัตร และวิธีจัดสรรผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๑

ผู้ยื่นคำขอต้องเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐ ดังนี้

๑. เงินตอบแทนแก่รัฐเพื่อตอบแทนการออกประธานบัตร
ส่วนที่ ๑ มอบให้ กพร.
๒. เงินตอบแทนแก่รัฐเพื่อตอบแทนการออกประธานบัตร
ส่วนที่ ๒ มอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. เงินตอบแทนแก่รัฐตามมูลค่าแร่

ข้อ ๕ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การเสนอ
ผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐกรณีการขออาชญาบัตรพิเศษ การขอประธานบัตร
และวิธีจัดสรรผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๖๑

การฟ้องคดีการเรียกผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐ
ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีการเรียกผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐ
ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๓ “สัญญาทางปกครอง” หมายความว่า รวมถึง สัญญาที่คู่สัญญาอย่างน้อยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเป็นบุคคลซึ่งกระทำการแทนรัฐ และมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่ง

(๔) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

การอนุญาตประทานบัตรมีลักษณะเป็นสัญญาที่หน่วยงานทางปกครอง อนุญาตให้เอกชนแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตพื้นที่ที่ กำหนด ประทานบัตรจึงเป็นสัญญาทางปกครอง ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีผิดนัดชำระผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐอันเป็นเงื่อนไขแนบท้าย ประทานบัตร จึงถือเป็นการผิดสัญญาทางปกครองเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญา ทางปกครอง การฟ้องคดีการเรียกผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐ ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงต้องฟ้องต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๙(๔) แห่งพระราชบัญญัติ เดียวกัน

อายุความการฟ้องคดี

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
มาตรา ๕๑ การฟ้องคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๔) ให้ยื่นฟ้องภายในห้าปี
นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี

กรณีผิดนัดจ่ายผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐเป็นกรณีพิพาททางสัญญาทางปกครอง
ผู้ฟ้องคดีจึงต้องฟ้องคดีภายในระยะเวลาฟ้องคดีห้าปี นับแต่วันผิดนัดจ่ายผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐ
ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

สรุป

- กรณีการผิดข้อตกลงการจ่ายผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐ เป็นคดีพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง จึงต้องฟ้องต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๙(๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ
- ฟ้องภายในห้าปี นับแต่ผิดนัดจ่ายผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐ ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด

คดีหมายเลขดำที่ อ.๒๙๖/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๓๐๕/๒๕๕๔

“เนื่องจากแร่เป็นทรัพยากรของรัฐที่ใช้แล้วหมดสิ้นไป รัฐจึงต้องเข้ามาบริหารจัดการเพื่อให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ผู้ยื่นคำขอประทานบัตรทุกรายต้องดำเนินการจ่ายผลประโยชน์พิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และถือเป็นความเสี่ยงทางธุรกิจที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องรับภาระในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการทำเหมืองแร่ได้ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ๆ เช่นเดียวกับการยื่นคำขออาชญาบัตรพิเศษเพื่อดำเนินการสำรวจ ที่หากผลการสำรวจแร่พบว่าปริมาณแร่ในพื้นที่ที่สำรวจมีปริมาณที่ไม่คุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจหรือเชิงพาณิชย์ และไม่ประสงค์จะดำเนินการขอรับประทานบัตรในพื้นที่อาชญาบัตรพิเศษที่ตนได้สำรวจไว้ ผู้รับใบอาชญาบัตรพิเศษก็ยังคงต้องผูกพันตามข้อตกลงที่กำหนดเป็นเงื่อนไขในใบอนุญาตอาชญาบัตรพิเศษที่จะต้องจ่ายเงินผลประโยชน์พิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐ ”